

Kristianstads kommun
Kommunstyrelsen
Kultur- och fritidsnämnden
Arbete och välfärdsnämnden
Omsorgsnämnden
Tekniska nämnden

Kommunfullmäktige för kännedom

Granskning av intern kontroll vid bidragsgivning till föreningar och studieförbund

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Kristianstads kommun har PwC i november månad år 2021 genomfört en granskning av bidragsgivning till föreningar och studieförbund. Syftet med granskningen var att bedöma om ansvariga nämnder säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar och studieförbund.

Efter genomförd granskning är vår samlade revisionella bedömning att:

- *Kultur- och fritidsnämnden* delvis säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar och studieförbund. Efter genomförd granskning har revisorerna uppmärksammat på brister avseende underlag för bidrag till en förening. Revisorerna har för avsikt att fortsätta följa nämndens hantering i ärendet.
- *Arbete- och välfärdsnämnden* och *omsorgsnämnden* i allt väsentligt säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar.
- *Tekniska nämnden* och *kommunstyrelsen* inte helt säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar. Genomförd granskningsrapport visar på att det är svårt att få en sammanfattande bild av de bidrag som utbetalats av kommunstyrelsen och granskade nämnder.

Utifrån genomförd granskning lämnar vi följande rekommendationer:

- Att kommunstyrelsen, inom ramen för sin uppsiktsplikt, säkerställer att det finns en sammanfattande bild av de bidrag som utbetalas från hela kommunkoncernen.
- Att kultur- och fritidsnämnden, omsorgsnämnden och arbete- och välfärdsnämnden, i samverkan med kommunstyrelsen/medborgarcenter, gör en aktualitetsprövning av befintliga överenskommelser/sammanställning över medborgartjänster och dokumenterade rutiner. Dessa bör vara enhetligt utformade och täcka samtliga handläggningsmoment, inklusive utbetalning, uppföljning och rapportering till nämnd.
- Att tekniska nämnden säkerställer att det tas fram dokumenterade rutiner för de moment nämnden ansvarar för avseende handläggning och utbetalning av vägbidrag. Nämnden bör även säkerställa att återkommande uppföljning sker av vägbidrag, som grund till att få en bild av hur verksamheten fungerar.
- Samtliga nämnder bör beakta utbetalningar av föreningsbidrag i sin riskanalys för kommande års internkontrollplaner.
- Kommunstyrelsen bör årligen, och i dokumenterad form, följa upp evenemangsbidragen som en del av en uppföljning av genomfört arbete kopplat till evenemangsstrategin. Styrelsen behöver även säkerställa att delegationsbeslut avseende evenemangsbidrag åiterrapporteras.

Revisorerna har beslutat att fortsätta granskningsarbetet genom att genomföra en förstudie gällande hur kommunen arbetar med att förebygga, förhindra och upptäcka välfärdsfusk och välfärdsbrott.

Granskningsrapporten överlämnas till kommunstyrelsen och berörda nämnder för besvarande senast den 15 juni år 2022 och till kommunfullmäktige för kännedom. Svar skickas till revisionen@kristianstad.se och till det sakkunniga biträdet lena.salomon@pwc.com

För revisorerna i Kristianstads kommun

Sven Gunnar Linné
Ordförande

Göran Sevebrant
Vice ordförande

Granskning av intern kontroll vid bidragsgivning till föreningar och studieförbund

Kristianstads kommun

November 2021

Projektledare, Peter Aschberg

Projektmedarbetare, Nikolina Djurovic

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Kristianstads kommun genomfört en granskning av intern kontroll vid bidragsgivning till föreningar och studieförbund. Granskningens syfte är att bedöma om ansvariga nämnder säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar och studieförbund.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade revisionella bedömning att:

- Kultur- och fritidsnämnden **i allt väsentligt** säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar och studieförbund.
- Arbete- och välfärdsnämnden och omsorgsnämnden **i allt väsentligt** säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar.
- Tekniska nämnden och kommunstyrelsen **inte helt** säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar.

Nedan presenteras den samlade bedömningen för respektive nämnd och revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten:

	Nämnd				
Revisionsfråga	Kultur- och fritid	Arbete- och välfärd	Omsorg	Tekniska	Kommunstyrelsen
1, Följs upprättade riktlinjer och rutiner av förvaltningen?	Ja	Ja	Delvis	Delvis	Ja
2, Uppfyller ansökningarna krav i beslutade riktlinjer?	Ja	Delvis	Ja	Ja	Ja
3, Finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening och enligt	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja

nämndens beslut?					
4, Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att av nämnden utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för?	Ja	Ja	Ja	Ja	Delvis
5, Sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag till nämnden?	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej

Rekommendationer

Med utgångspunkt i våra iakttagelser i granskningen lämnar vi följande rekommendationer:

- Att kultur- och fritidsnämnden, omsorgsnämnden och arbete- och välfärdsnämnden, i samverkan med kommunstyrelsen/medborgarcenter, gör en aktualitetsprövning av befintliga överenskommelser/sammanställning över medborgartjänster och dokumenterade rutiner. Dessa bör vara enhetligt utformade och täcka samtliga handläggningsmoment, inklusive utbetalning, uppföljning och rapportering till nämnd.
- Att tekniska nämnden säkerställer att det tas fram dokumenterade rutiner för de moment nämnden ansvarar för avseende handläggning och utbetalning av vägbidrag. Nämnden bör även säkerställa att återkommande uppföljning sker av vägbidrag, som grund till att få en bild av hur verksamheten fungerar.
- Samtliga nämnder bör beakta utbetalningar av föreningsbidrag i sin riskanalys för kommande års internkontrollplaner.
- Kommunstyrelsen bör årligen, och i dokumenterad form, följa upp evenemangsbidragen som en del av en uppföljning av genomfört arbete kopplat till evenemangsstrategin. Styrelsen behöver även säkerställa att delegationsbeslut avseende evenemangsbidrag rapporteras till nämnden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Rekommendationer	3
1. Inledning	5
1.1 Bakgrund	5
1.2 Syfte och revisionsfrågor	5
1.3 Revisionskriterier	5
1.4 Metod och Avgränsning	6
2. Granskningsresultat	7
2.1 Följsamhet och efterlevnad till riktlinjer och rutiner samt kontroll av ansökningar	7
2.1.1 Iakttagelser	8
2.1.2 Bedömning	18
2.2 Kontroller av utbetalningar till föreningar	19
2.2.1 Iakttagelser	19
2.2.2 Bedömning	22
2.3 Kontroller av att utbetalda föreningsbidrag används till rätt ändamål	22
2.3.1 Iakttagelser	22
2.3.2 Bedömning	25
2.4 Uppföljning och återrapportering av bidrag	26
2.4.1 Iakttagelser	26
2.4.2 Bedömning	29
3. Samlad bedömning	30
3.1 Rekommendationer	31

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Inom kommunen hanteras stora utbetalningar i form av bidrag till föreningar och studieförbund. Ur ett styrningsperspektiv såväl som ur ett medborgarperspektiv är det av stor vikt att bidragsgivningen styrs av tydliga och ändamålsenliga riktlinjer och policys. Av dessa bör det framgå hur beslut om bidrag ska fattas samt villkor för uppföljning och kontroll av att lämnade bidrag brukas i enlighet med beviljad ansökan.

En tillförlitlig och säker hantering av dessa bidrag är viktig ur flera aspekter. En bristande intern kontroll på området medför ökad risk för oegentligheter och i förlängningen förtroendeskadliga konsekvenser för kommunen.

De förtroendevalda revisorerna genomförde år 2020 en förstudie avseende föreningsbidrag. Förstudien visade bland annat att det finns regelverk (riktlinjer och rutiner) av olika slag för de föreningsbidrag som ges. Vidare lyfte förstudien även vikten av tillräcklig intern kontroll, främst avseende att befintliga regelverk följs, att ansökningar uppfyller ställda krav, att kontroller av hur bidragen nyttjas sker samt att uppföljning och återrapportering till berörd nämnd sker.

De förtroendevalda revisorerna har nu utifrån iakttagelser i förstudien beslutat att under år 2021 genomföra en fördjupad granskning inom området.

1.2 Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att bedöma om ansvariga nämnder säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar och studieförbund.

Granskningen har sin utgångspunkt i följande revisionsfrågor:

1. Följs upprättade riktlinjer och rutiner av förvaltningen?
2. Uppfyller ansökningarna krav i beslutade riktlinjer?
3. Finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut?
4. Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att av nämnden utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för?
5. Sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag till nämnden?

1.3 Revisionskriterier

Kristianstads kommuns och nämndernas riktlinjer och rutiner för föreningsbidrag, samt andra relevanta styrdokument inom området. Berörd dokumentation presenteras löpande i granskningen.

1.4 Metod och Avgränsning

Vi har genomfört dokumentstudier avseende styrdokument och rutiner samt gått igenom protokoll avseende beslut med bäring på bidragsgivning till föreningar.

Intervjuer har genomförts med följande funktioner:

- Ekonomichef och arbetsledare, tekniska förvaltningen
- Ekonom inom omsorgsförvaltningen
- Ordförande inom omsorgsnämnden
- Förvaltningschef, fritidsstrateg och kulturutvecklare, kultur- och fritidsförvaltningen
- Utvecklingsstrateg och ekonom, arbete- och välfärdsförvaltningen
- Avdelningschef vid kommunledningskontoret

Samtal och avstämning via mejl har genomförts med chef för medborgarcenter samt med lokalförsörjningsstrateg och ekonom på kommunledningskontoret.

Vi har även gjort en stickprovsgranskning avseende om ändamålsenliga underlag finns för utbetalda föreningsbidrag. Vi har totalt kontrollerat 21 bidragsansökningar. Fördelning per nämnd och urval har skett utifrån bedömning av risk och väsentlighet och de bidragstyper som har valts ut presenteras i bilaga 1. Utgångspunkten för urvalen per bidragsslag har varit storlek på bidraget. I rapporten behandlas i stort uteslutande de föreningsbidrag som valts ut i granskningen.

Granskningen sker på övergripande nivå och avser kommunstyrelsen, kultur- och fritidsnämnden, arbete- och välfärdsnämnden, omsorgsnämnden och tekniska nämnden och avser revisionsår 2021. Kontrollerade bidragsansökningar är huvudsakligen från år 2021 men några även från år 2020 för att få heltäckande underlag till berörda bidragsslag.

De personer som har intervjuats och bidragit med underlag till granskningen har beretts möjlighet att sakgranska ett utkast av revisionsrapporten.

2. Granskningsresultat

Bakgrund och de olika bidragen inom granskningens område

Av nämndernas reglementen, vilka reviderades av kommunfullmäktiges beslut, 2020-04-15 § 62 framgår eventuellt ansvar för föreningsbidrag och stöd. Vidare framgår eventuell delegation av delegationsordning. Av genomförd förstudie angående föreningsbidrag framgår bl.a.:

Kultur- och fritidsnämnden har ett flertal olika bidrag och nämnden har bland annat betalat ut bidrag avseende följande; projektbidrag kultur, projektbidrag fritid, investeringsbidrag och bidrag till studieförbund.

Arbete- och välfärdsnämnden har betalat ut integrationsbidrag samt föreningsbidrag social omsorg till föreningar inom nämndens ansvarsområde.

Omsorgsnämnden har betalat ut föreningsbidrag till föreningar inom nämndens ansvarsområde.

Tekniska nämnden har betalat ut vägbidrag. Förutsättningarna för statligt vägbidrag regleras av förordning med Trafikverket som ansvarig myndighet och erhålls statligt vägbidrag, betalas även kommunalt bidrag ut.

Kommunstyrelsen har betalat ut elitbidrag, evenemangsbidrag och driftbidrag till byggnadsföreningar samt under pandemin även krisbidrag.

I rapporten behandlas i stort endast de bidrag som är kopplade till de stickprov vi har valt. Det är främst för kultur- och fritidsnämnden detta medför att ett urval av bidrag har skett.

Av årsredovisning 2020 framgår att samtliga fullmäktigepartier i maj 2020 enades om en tvärpolitisk överenskommelse i avsikt att säkra kompetens, kontinuitet och en trygg arbetsmiljö i omsorgsverksamheten och med ambitionen att minska riskerna och mildra konsekvenserna av pandemin i lokalsamhället. Bland annat ledde det till ett särskilt krisstöd som kunde sökas av alla föreningar. Även byggnadsföreningar med uthyrningslokaler fick utökat kommunalt stöd.

2.1 Följsamhet och efterlevnad till riktlinjer och rutiner samt kontroll av ansökningar

Revisionsfråga 1: Följs upprättade riktlinjer och rutiner av förvaltningen?

Revisionsfråga 2: Uppfyller ansökningarna krav i beslutade riktlinjer?

Då vi bedömer att revisionsfrågorna ligger mycket nära varandra behandlas iakttagelserna i ett och samma stycke. Utöver vår kontroll av ansökningar berörs även befintlighet av och följsamhet till dokumenterade rutiner för handläggning av föreningsbidragen.

Då rutiner för andra delar av nämndernas hantering av föreningsbidrag även berörs vidare i efterföljande revisionsfrågor, fokuserar våra iakttagelser här på handläggningsprocessen till och med beslut.

2.1.1 Iakttagelser

Övergripande kartläggning av nämndernas riktlinjer

Gemensam hantering

Av intervjuer framgår att kommunens medborgarcenter i flera fall har en initial roll i kommunens handläggning av föreningsbidrag. Medborgarcenter är en del av kommunledningskontoret under kommunstyrelsen. Samarbetet mellan nämnderna och medborgarcenter är i några fall reglerat i överenskommelse och eller när det gäller föreningsbidrag, rutinbeskrivningar för handläggning av dessa. I granskningen har vi velat få en bild av hur tydligt reglerat samarbetet mellan nämnderna och medborgarcenter är, med utgångspunkt i handläggning av föreningsbidrag. Vi har därför efterfrågat dokumentation från medborgarcenter och mottagit följande:

- Överenskommelser finns för kultur- och fritidsförvaltningen¹ och omsorgsförvaltningen². Vi noterar att överenskommelserna har olika utformning och berör bl.a. uppdrag, rapportering, sekretess, informationsägarskap/arkivhantering samt uppföljning. För kultur- och fritidsförvaltningen har vi även mottagit en rutinbeskrivning för föreningsbidrag. För omsorgsförvaltningen/socialomsorg har vi också mottagit en rutinbeskrivning.
- För arbete- och välfärdsnämnden har vi mottagit en sammanställning avseende medborgartjänster, där föreningsbidrag ingår samt en rutinbeskrivning som avser integrationsbidrag.³ Utöver detta även ett flödesschema avseende föreningsbidrag social omsorg som beskriver ansvar och moment i handlägningsprocessen.
- För samverkan med kommunledningskontorets övriga verksamheter och tekniska förvaltningen har vi inte mottagit några underlag från medborgarcenter. Medborgarcenter har enligt uppgift heller inte någon roll i nämndernas hantering av föreningsbidrag eller stöd.

När det gäller de överenskommelser som finns anges att dokumenten togs fram utifrån de behov som fanns då medborgarcentrum tog över ansvaret för del av nämndernas verksamhet. Det anges vara oklart vilken roll dokumenten spelar utifrån aktuell verksamhet idag.

Av intervjuer framgår att ansökan om registrering av föreningar av sökta föreningsbidrag är digitaliserat och ansöks via en e-ansökan men det går även att skicka in en ansökan via blankett. För att föreningen ska godkännas som en registrerad förening måste föreningen uppfylla de krav som framgår av riktlinjer som gäller för det ansökta föreningsbidraget. När ansökan inkommit till kommunen har berörd handläggare i uppgift att kontakta föreningen via mejl och begära in eventuella uppgifter som saknas för att föreningen ska godkännas för registrering. E-tjänsten/ansöknings-blanketterna är enligt uppgift utformade så att de uppgifter som ska lämnas in enligt respektive bidragsbestämmelse, efterfrågas i ansökningsblanketterna. För att kunna nyttja E-

¹ Fastställd av förvaltningschef kultur och fritidsförvaltningen och avdelningschef medborgarcenter 2019-02-19.

² Fastställd av förvaltningschef omsorgsförvaltningen och avdelningschef medborgarcenter 2017-12-20.

³ Sammanställning reviderad 2021-10-29 och rutinbeskrivning reviderad 2020-03-04.

tjänsten ska föreningen enligt uppgift vara registrerad och har vid registreringen lämnat relevanta uppgifter utifrån gällande regelverk.

Av intervjuer framgår att det pågår ett arbete med att implementera ett kommungemensamt system för föreningsbidrag, vilket anges kommer att underlätta hanteringen både för föreningar och nämnderna samt underlätta kontrollmöjligheter.

Bidragsansökningar till kultur- och fritidsnämnden, arbete- och välfärdsnämnden och omsorgsnämnden går först till en handläggare på medborgarcenter. Handläggaren kontrollerar så att ansökan är komplett, annars tar handläggaren kontakt med föreningen för vidare komplettering. Sedan skickas den kompletta ansökan till berörda handläggare på respektive förvaltning. Där tas ansökan upp av handläggaren som gör vidare kontroller och en bedömning om föreningsbidrag ska kunna beviljas.

Diarieföring av ansökningar och handläggningen sker enligt uppgift i kommunens ärendehanteringssystem.

Kultur- och fritidsnämnden

Vi har tagit del av dokumentet *bidragsbestämmelser*, vilket antogs av kultur- och fritidsnämnden 2018-12-06 att gälla från och med 2019 med senaste revidering 2020-09-17. Av dokumentet framgår information om vad kultur- och fritidsnämnden har som lägsta krav på en förening för att vara registrerad i kommunens föreningsregister och för att vara en bidragsberättigad förening. Det framgår även vilka de olika bidragen är samt ändamålet avseende bidragen, villkor för att kunna beviljas bidragen samt hur ansökan ska ske och ansökningstider. Villkor för att vara en *registrerad och bidragsberättigad* förening är följande:

- Bedriva verksamhet i Kristianstad kommun
- Registrerat föreningen hos Skatteverket och därmed tilldelats ett organisationsnummer
- Antagit skriftligt utformade stadgar
- Valt styrelse
- Uppbyggd enligt demokratiska principer och vara öppen för alla personer
- Dela uppfattningen om alla människors lika värde
- Årligen ha årsmöte, senast två månader efter årsmötet ska årsmötesprotokoll, verksamhetsberättelse och årsbokslut laddas upp till kultur- och fritidsförvaltningen.
- Ha sitt säte i Kristianstads kommun
- Inneha Plusgiro, Bankgiro alternativt bankkonto.
- Ha en lägsta medlemsavgift på 50 kr/år och person (dispens kan ges föreningar som är skyldiga att ha en lägre medlemsavgift via sin riksorganisation).

I de dokumenterade rutiner vi har erhållit för hantering av bidrag inom kultur- och fritidsförvaltningens verksamhetsområde, beskrivs handläggningsprocessen för olika bidragsslag, bl.a. avseende vilken funktion som ansvarar för vilka moment i processen.

Valda föreningsbidrag:

Investeringsbidrag söks senast 30 september året före det år ansökan gäller. Bidraget söks alltid innan investeringen påbörjas. Kan föreningen inte invänta kultur- och fritidsnämndens beslut finns möjlighet att starta investeringen tidigare. Dock ska kultur-

och fritidsförvaltningen få kännedom om detta och ges möjlighet att träffa föreningen innan starten. Bidraget betalas ut efterhand som kopior på fakturor inkommer till förvaltningen. Ansökan görs med e-tjänst eller på blankett och firmatecknare ska bestyrka att uppgifterna på ansökningsblanketten är riktiga.

Vid fördelning av investeringsbidrag sker en sammantagen bedömning av inkomna ansökningar. De områden som ligger till grund för denna bedömning, utan inbördes rangordning, är bl.a.

- Föreningens försök att söka bidrag även från annat håll.
- Föreningens egen insats till investeringen.
- Tidigare beviljade investeringsbidrag.
- Antalet deltagartillfällen i ansökan till aktivitetsstödet föregående år.
- Antal barn- och ungdomsmedlemmar samt totalt medlemsantal.
- Föreningens ekonomi. Vi noterar att nämnden även har riktlinjer för förfallen skuld till kommunen.

I intervju anges att det finns en välgrundad process för val av vilka föreningar som ska beviljas investeringsbidrag. Processen innefattar i steg 1 initial handläggning av ansökningarna och ett besök från handläggaren som träffar de föreningar som gjort en ansökan. I steg 2 träffar nämnden de föreningar som handläggaren valt ut utifrån angivna kriterier i bidragsbestämmelserna och nämnden ges då möjlighet att lära känna föreningen bättre och få en tydligare bild av vad det ansökta investeringsbidraget avser. Till nämndens sammanträde i mars tas ett slutligt förslag om investeringsbidrag fram som nämnden får besluta om.

Projektbidrag fritid och projektbidrag kultur söks löpande under året, dock innan projektets start. Enligt bidragsbestämmelserna avser kulturbidragen att stärka och stödja kulturaktörer och kulturföreningars möjlighet att verka för ett rikt och mångsidigt kulturliv i Kristianstads kommun. Projektbidrag fritid ska enligt bestämmelserna underlätta för idrotts- och fritidsföreningar att genomföra projekt som ligger i linje med någon eller några av de fem strategier som finns med i kultur- och fritidsnämndens kultur- och fritidspolitiska strategi.

Ansökan av bidragen görs med e-tjänst eller på blankett. I ansökan ska den tilltänkta projekttiden anges. Efter beslut om bidrag utbetalas pengarna direkt. Kultur- och fritidsförvaltningen ska få in en redovisning senast tre månader efter det att projektet genomförts. En kostnadsredovisning ska också ingå. Har projektet inte påbörjats inom ett år från det att föreningen blivit beviljat bidrag ska bidraget betalas tillbaka till kultur- och fritidsnämnden. För projektbidrag fritid är ett villkor även att föreningen ska uppfylla kraven för bidragsberättigad förening.

I intervju redogörs för att, när ansökan inkommit till handläggare på kultur- och fritidsförvaltningen från medborgarcenter genomförs kontroller av ansökan och bifogade underlag.

Bidrag till studieförbund betalas ut en gång per år, 30 juni och syftar bl.a. till att; stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin samt bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället. Modellen för kommunalt bidrag bygger på att den totala bidragsramen fördelas 70 % till

volymbidrag, 25 % till riktat bidrag och 5 % till spridningsbidrag. För att erhålla kommunalt bidrag skall respektive studieförbund, varje år till kultur- och fritidsnämnden, inkomma med de handlingar nämnden fastställt. Verksamhetsplan för nästkommande verksamhetsår gällande Kristianstads kommun inlämnas senast 15 december. Slutlig redovisning, balans- och resultaträkning, verksamhets- och revisionsberättelse, samt kommunsammandrag skall inlämnas omedelbart efter avdelningarnas årsmöte, dock senast 30 april. Studieförbundsavdelningens ordförande skall genom underskrift vidimera uppgifterna i slutlig redovisning. Slutlig redovisning lämnas på av kommunen fastställd blankett med angivna bilagor. Där redovisas också verksamhet inom ramen för det riktade bidraget i text och siffror.

I intervju framgår att handläggaren kontrollerar ansökan och bifogade underlag och vid eventuella avvikelser kontaktas förbundet för klargörande och komplettering. Kontroll genomförs tillsammans med ekonomiassistent och kontroll sker av de underlag som ska bifogas enligt bidragsbestämmelserna.

Av kultur- och fritidsnämndens internkontrollplan för år 2021 ingår kontroll av handläggning av studieförbund under året. Av genomförda kontroller noterades inga avvikelser men behovet av att ta fram dokumenterade rutiner som stöd för handläggningen identifierades. Vi har i granskningen tagit del av de dokumenterade rutinerna.

Uppfyller ansökningarna krav i beslutade riktlinjer

Inom ramen för granskningen har stickprov genomförts avseende 11 utvalda beslutade föreningsbidrag inom kultur- och fritidsnämndens område. Bidragen vi granskat är som ovan angivet; investeringsbidrag, projektbidrag kultur, projektbidrag fritid samt bidrag till studieförbund. Bidragen presenteras i bilaga 1.

- För de två kontrollerade stickproven avseende investeringsbidrag har några mindre avvikelser noterats i ansökningarna, gällande avsaknad av ifyllt organisationsnummer i en ansökan och avsaknad av bankkonto i båda ansökningarna. Vid avstämning med handläggare framgår att förvaltningen redan har både organisationsnummer och bankkonto till föreningarna, då detta stäms av årligen med de bidragsberättigade föreningarna. I samband med bidragsansökningar ställs därför inte krav på att denna information ska kompletteras.
- Avseende de två stickproven för projektbidrag - fritid har inga avvikelser noterats i ansökningarna.
- Gällande de tre stickproven för projektbidrag - kultur så har inga avvikelser noterats i ansökningarna.
- För de fyra stickprov vi valt ut för studieförbunden så har inga avvikelser noterats i ansökningarna.

Arbete- och välfärdsnämnden

Nämnden ansvarar för bidragen föreningsbidrag social omsorg och integrationsbidrag. Av dokumentet *riktlinjer för föreningssamverkan arbete och välfärdsförvaltningen*, fastställt av arbete- och välfärdsnämnden 2018-11-29 framgår bland annat att:

- bidrag för socialomsorg kan gå till stöd för att utveckla nya arbetsformer, metoder och idéer inom bl.a. det sociala arbetet, eller på annat sätt rikta sig till nämndens målgrupper.

Vid fördelning av föreningsbidrag - social omsorg tas särskild hänsyn till verksamhet som finns inskriven i Socialtjänstlagen men inte erbjuds av arbete- och välfärdsnämnden. Vidare kriterier är; uppstart av verksamhet som bedöms som angelägen av arbete- och välfärdsnämnden samt att stödet fördelas på föreningar med olika målgrupper som exempelvis; utsatta barn och ungdomar, missbrukare och psykiskt sjuka.

Som stöd för handlägningsprocessen för bidrag social omsorg finns det ovan nämnda flödesschemat. Av flödesschemat framgår när och vilka arbetsmoment som genomförs av handläggare på medborgarcentrum och av handläggare på arbete- och välfärdsförvaltningen. Handläggare på medborgarcentrum ansvarar bl.a. för kontroll av att ansökan är komplett och att vid behov efterfråga komplettering. Handläggarna, verksamhetschef och förvaltningschef går igenom förslag till fördelning innan förslaget går vidare till nämnden för beslut.

Vid fördelning av integrationsbidrag - invandrarförening tas särskild hänsyn till bland annat; integrationsfrämjande insatser som riktar sig till att stötta föräldrar, ungdomar och barn samt antal integrationsfrämjande aktiviteter som genomförts/planeras under året. Bidraget kan sökas av invandrarföreningar. Det framgår vidare av intervjuer att föreningar kan få ett grundbidrag och ett aktivitetsbidrag. Föreningar som kan visa att bidraget är direkt kopplat till aktiviteter gentemot förvaltningens målgrupper, och inte går till att täcka fasta kostnader såsom hyra och personalkostnader, prioriteras för aktivitetsbidrag. Som grund till att undvika att bidrag ges för samma ändamål av både arbete- och välfärdsnämnden och kultur- och fritidsnämnden, sker enligt uppgift dialog mellan integrationssamordnaren och handläggare på kultur- och fritidsförvaltningen.

De föreningar som erhåller aktivitetsbidrag ska även medverka på nämndens integrationsråds möten. Där återkopplas deras utförda aktiviteter. Inom rådet ingår enligt uppgift nämndens presidium, nämndsekreterare, integrationssamordnare, handläggare från medborgarcentrum samt representanter från föreningar som beviljats aktivitetsbidrag. Rådets uppgift är att tillsammans med invandrarföreningar främja integration. Av kommunens hemsida framgår att möten normalt sker med regelbundenhet, cirka 4 gånger per år men frekvensen har påverkats av pandemin.

Handlägningsprocessen stöds av den dokumenterade rutin vi har erhållit som bl.a. beskriver när och vilka arbetsmoment som genomförs av handläggare på medborgarcentrum och av integrationssamordnaren på arbete- och välfärdsförvaltningen. Kontroll av ansökningarna sker gemensamt av handläggarna och vid behov efterfrågas komplettering. Integrationssamordnare gör en sammanställning utifrån bedömningsgrunder med förslag till beslut. Detta kontrolleras först av verksamhetschef och förvaltningschef innan det går vidare till integrationsrådets presidium för vidare beredning inför nämndens beslut. Liknande process gäller enligt uppgift för handläggningen av bidrag för social omsorg.

Vidare framgår vissa grundkrav som ska vara uppfyllda för att få föreningsbidrag, oavsett vilket av de två bidragen som söks. Bland annat ska föreningen ha stadgar och

en demokratiskt vald styrelse. Vidare ska föreningen uppvisa årsredovisning och verksamhetsberättelse. Föreningen ska även lämna in budget för verksamhetens kommande år och en verksamhetsplan för att visa hur föreningen planerar att använda det sökta bidraget. Även en alkohol- och drogpolicy ska kunna uppvisas. Även ansökningstider och information hur ansökan går till samt information om utbetalning, återbetalningsskyldighet m.m. anges i riktlinjerna. Vidare anges att nämndens budgeterade anslag för föreningsamverkan är tak för fördelning av stöd.

Särskilda regler för fördelning av medel gäller för Brottsofferjouren. Av protokoll AVN 2021-03-01 framgår att Brottsofferjouren har en överenskommelse med Kristianstads kommun och inte behöver inkomma med ansökan. Föreningen ska dock årligen inkomma med årsredovisning, verksamhetsberättelse samt en verksamhetsplan för hur pengarna ska användas. Ersättningen är 5 kronor/invånare den 31 december 2020. Detta i enlighet med kommunfullmäktiges beslut 2014-10-14. § 157. I intervju anges att nämndsledamöter ingår i kommunens Brottsofferjouren två gånger om året och nämndens presidium är ständigt adjungerade i föreningens styrelse. Kontaktpolitiker finns även till föreningar som erhåller föreningsbidrag inom social omsorg.

Utöver de underlag vi har mottagit från medborgarcenter har vi inte erhållit några dokumenterade rutiner från arbete- och välfärdförvaltningen. Hänvisning har skett till de rutiner som finns hos medborgarcenter. Vi noterar att de dokumenterade rutiner vi har erhållit berör arbete- och välfärdförvaltningens ansvar på en övergripande nivå, där nivågruppering av ärenden genomförts enligt den så kallade ROSA-metoden⁴.

Uppfyller ansökningarna krav i beslutade riktlinjer

Inom ramen för granskningen har stickprov genomförts på tre utvalda beslutade föreningsbidrag. Bidragen vi granskat är föreningsbidrag socialomsorg och integrationsbidrag och presenteras i bilaga 1.

Av genomförda stickprov för föreningsbidragen framgår följande avvikelser:

- I ansökningarna framgår att föreningarna sökt bidrag från någon annan organisation eller myndighet men inte om ansökan söktes från andra håll för samma ändamål.
- Av genomförd kontroll avseende Brottsofferjouren och de bestämmelser som finns, noterar vi att verksamhetsplan för hur bidraget ska användas för år 2021 inte skickats in.

Omsorgsnämnden

I granskningen har vi inte tagit del av någon dokumenterad rutin från omsorgsnämnden men vi har erhållit det från medborgarcenter för medborgarcenters ansvar i handläggningen. I intervju anges att det inte finns någon dokumenterad rutin för omsorgsförvaltningens delar i handläggningen.

Av omsorgsnämndens dokument *nya riktlinjer för föreningsbidrag* daterat 2016-05-27 framgår att omsorgsnämnden lämnar föreningsbidrag till pensionärsföreningar och

⁴ ROSA-metoden är en metod för att kartlägga, analysera och utveckla organisationens medborgarorienterade dialog och tjänster.

föreningar i Kristianstads kommun som har till syfte att berika livet för personer med funktionshinder. Bidraget delas in i två delar, ett *medlemsbidrag* efter föreningens storlek mätt i antal medlemmar och ett *särskilt bidrag* där en prioritering sker med beaktande av typ av verksamhet och målgrupp. Vidare framgår grundläggande krav på föreningen:

- Föreningen skall ha antagit stadgar enligt demokratiska principer, valt styrelse och revisorer, upprättat medlemsmatrikel med namn, födelseår och uppgift om erlagd medlemsavgift
- Föreningen ska ha till syfte att berika livet för pensionärer och personer med funktionshinder. Omsorgsnämnden avgör om en förenings syfte och verksamhet överensstämmer med de grundläggande förutsättningarna för bidrag.
- Föreningen skall vara öppen för alla som önskar stödja föreningens ändamål och syfte.
- Pensionärsföreningar får begränsa medlemsunderlaget till den som uppbär pension och/eller fyllt 65 år
- Föreningen skall ha minst 25 betalande medlemmar som är folkbokförda i Kristianstad Kommun
- Föreningen ska bedriva en kontinuerlig verksamhet Föreningens medlemsavgifter skall uppgå till minst: vuxen 100 kronor/år, barn/studerande 50 kronor/år, familj 200 kronor/år
- Föreningen skall ha post- eller bankgirokonto.

Ansökan skall göras på av omsorgsförvaltningen fastställd ansökningsblankett. Om uppgifter om föreningen finns i register hos Kristianstads kommun eller annat offentligt register, går det att hänvisa till sådant register. Ansökan skall vara omsorgsförvaltningen till handa senast 28 februari. Till ansökan skall fogas aktuella stadgar, medlemsmatrikel, verksamhetsplan, årsberättelse, senaste bokslut, revisionsberättelse samt protokoll från senaste årsmöte. Ansökan skall undertecknas av föreningens firmatecknare. Bidrag betalas ut till föreningens post- eller bankgirokonto. Bidraget betalas ut 15/4 och 30/9 med 50% vid varje tillfälle.

Medlemsbidrag

- Medlemsbidrag beviljas för förening som uppfyller villkoren enligt ovan i förhållande till föreningens storlek räknat i antalet betalande medlemmar. Vid familjemedlemskap räknas varje familjemedlem som föreningsmedlem.
- Förening som uppfyller kriterierna för föreningsbidrag erhåller ett grundbidrag på 3 000:- samt därutöver 20:-/medlem.
- Medlemsbidrag utgår med maximalt 22 000:-/förening.

Särskilt bidrag

- Förening kan söka särskilt bidrag för planerad verksamhet. Till ansökan skall fogas en beskrivning och kostnadsberäkning för den aktivitet man söker bidrag till.
- Vid beviljande av särskilt bidrag kommer prioritering att göras med hänsyn till syftet med bidragsverksamheten. Föreningar som bedriver stödjande och aktiverande verksamhet, t.ex. via omsorgsförvaltningens mötesplatser eller boenden, prioriteras. Verksamheten kan avse även personer som inte är medlemmar i arrangerande förening.

- Avstämning kommer att göras med andra möjliga bidragsgivare, t.ex. kommunala nämnder/förvaltningar.

Av den dokumenterade rutinen från medborgarcentrum framgår bl.a. att det i handläggningen sker kontroll av att ansökningarna är kompletta inklusive tillhörande bilagor. Om inte efterfrågas komplettering. När ansökningarna är kompletta skickas de till ekonom på omsorgsförvaltningen som enligt intervju även gör en kontroll av ansökningarna. De går sedan igenom med nämndens ordförande innan de går vidare till nämndens särskilda utskott för beslut.

Uppfyller ansökningarna krav i beslutade riktlinjer

Inom ramen för granskningen har kontroller genomförts på tre utvalda beslutade föreningsbidrag inom omsorgsnämndens område. Bidragen vi granskat är föreningsbidrag särskilt bidrag samt grund- och medlemsbidrag. Bidragen vi har granskat presenteras i bilaga 1.

Av genomförd kontroll har endast en mindre avvikelse identifierats. En förening skickade inte med det senaste protokollet från årsmötet. Förklaringen var att årsmöte inte hade hållits på grund av pandemin, föreningen skickade därmed in senaste protokoll från årsmöte.

Tekniska nämnden

På kommunens hemsida framgår riktlinjerna för bidragsgivning inom den tekniska nämnden. Det framkommer att privata/enskilda väghållare kan ansöka om statligt eller kommunalt bidrag för skötseln av sina vägar. Förutsättningarna för statligt vägbidrag hittas på Trafikverkets webbplats, under relaterad information och grundas i Förordningen om statsbidrag till enskilda vägar (SFS 1989:891). Erhåller väghållaren statligt vägbidrag, så betalas även kommunalt bidrag ut automatiskt. Storleken på det kommunala bidraget regleras av kommunfullmäktiges beslut 1997-11-18 § 226, där det framgår att ” *Till statsbidragsberättigade enskilda vägar lämnas även ett årligt kommunalt bidrag. Detta är så pass stort att det statliga och det kommunala bidraget tillsammans helt skall täcka den beräknade årliga underhållskostnaden. Beräkningen görs av Vägverket⁵.*”

Väghållaren lämnar sin ansökan till Trafikverket. Av Trafikverkets hemsida framgår att väghållare för en enskild väg kan ansöka om årligt driftbidrag, särskilt driftbidrag, bidrag till byggande och driftbidrag för färjeled.

Kommunen har även ett bidrag till enskild väg utan statsbidrag, där riktlinjer framgår av kommunens hemsida.

Av intervjuer framgår att det inte finns någon särskild rutinbeskrivning för förvaltningens hantering av bidragen. Eftersom det enligt uppgift endast tillkommer ett fåtal nya bidragstagare (max en per år), är det cirka en dags arbete per år med att skicka ut brev och sedan uppdatera bankgironummer, kontaktpersoner o.s.v. för väghållarna innan bidragen kan betalas ut. Ansökningsblanketten finns endast som webbformulär. Underlag från Trafikverket får kommunen genom att handläggare på tekniska förvaltningen kontaktar Trafikverket som sänder över lista och även index för hur mycket

⁵ Nuvarande Trafikverket.

bidraget ökat eller minskat. Varje år i oktober- november skickas brev ut till de som har kommunalt bidrag, där väghållaren skriver under och rättar om det har skett förändringar i kontaktperson eller konto.

Uppfyller ansökningarna krav i beslutade riktlinjer

Inom ramen för granskningen har kontroller genomförts på två utvalda beslutade vägbidrag inom tekniska nämndens område. Bidragen avser bidrag till vägföreningar med statsbidrag från Trafikverket; ett driftsbidrag och ett särskilt driftsbidrag. Av de underlag vi har erhållit och av intervju framgår att ansökan för de statsbidragsgrundade vägbidragen handläggs av Trafikverket. Vi kan i vår kontroll därmed endast konstatera att vi tagit del av ansökningarna och inte identifierat några avvikelser i dem.

Kommunstyrelsen

Av kommunstyrelsens reglemente framgår ansvar för marknadsföring. Kopplat till detta ansvar finns möjligheten att söka stöd till evenemang och elitbidrag. Av intervjuer framgår att elitbidrag och evenemangsbidrag inte är generella föreningsbidrag utan syftar till att genomföra ett speciellt evenemang eller marknadsföringsinsats. Som grund till kommunens marknadsföringsarbete finns bland annat en Evenemangsstrategi daterad 2016-05-25 och enligt uppgift beslutad av kommunstyrelsen.

Strategin ska bidra till; fler arbetstillfällen, ökad trivsel och ett stärkt varumärke. Till strategin finns även *riktlinjer för avtal om evenemangsbidrag*, daterad 2012-02-15 samt en ansökningsblankett för evenemangsbidrag. Av riktlinjen framgår att vid bedömningen av bidrag till evenemang ska följande förutsättningar vara vägledande:

- evenemanget ska generera ett värde för besöksnäringen
- evenemanget ska vara av stort intresse för boende i Kristianstad och i regionen
- evenemanget ska ha förutsättningar att dra till sig ett nationellt intresse genom till exempel via media
- evenemanget ska bidra till good-will för Kristianstads kommun.

Evenemangsbidrag kan sökas av föreningar som arrangerar ett evenemang, en större cup eller en större tävling. Alla föreningar och organisationer kan söka evenemangsbidrag men bara för ett arrangemang per ansökningsomgång. Ansökan om bidrag kan göras 3 gånger/år, senast; 1 mars, 1 maj och 1 oktober och ska sökas på en särskild blankett som finns att ladda ner från kommunens hemsida. Av ansökan ska framgå; evenemangets syfte, målgrupp och tidsplan (planering-genomförande-uppföljning). Ansökan ska undertecknas av person som är behörig firmatecknare eller på annat sätt har rätt att företräda den sökande föreningen, organisationen eller företaget. Fullmakt, registreringsbevis eller protokollsutdrag ska bifogas ansökan.

Av intervjuer framgår att större evenemang kan aktualiseras genom kommunens eget marknadsföringsarbete eller genom samarbete med närings- och föreningslivet. Kommunen kan få information om att ett större evenemang planeras och kan då konkurrera med andra kommuner om evenemanget. Det kan även komma en förfrågan från en förening rörande större evenemang och i ett av våra stickprov ingår ett internationellt evenemang.

Vid bidrag till större evenemang fattas beslut genom ett samarbetsavtal, i enlighet med riktlinjerna för avtal om evenemangsbidrag. Vid mer traditionella evenemangsbidrag sker beslutsfattandet enligt uppgift av en styrgrupp som består av förvaltningschef för kultur- och fritidsnämnden, förvaltningschef för tekniska förvaltningen, kommundirektör samt evenemangsstrateg. Styrgruppen hanterar ansökningar och som stöd i prioritering av stöd till evenemang, finns framtagna bedömningskriterier som poängsätts. I denna samverkan anges att kultur- och fritidsförvaltningens medverkan också är en fördel då de har den stora kunskapen om kommunens föreningar, avseende vilka som är bidragsberättigade, deras ekonomi m.m. vilket anges bli en garant för att kommunens grundläggande riktlinjer för föreningslivet följs.

I vårt urval av stickprov tolkade vi det först som en av bidragsutbetalningarna gällde bidrag till byggnadsföreningar, vilket vid vår vidare kontakt med tjänsteperson på kommunledningskontoret visade sig vara felaktigt. Avseende byggnadsföreningar kan vi dock konstatera att kommunstyrelsen har fattat beslut om driftbidrag till byggnadsföreningar och byalag, med målbilden att det ska finnas en samlingslokal per basort, med några tillägg för mindre orter utanför. Det utvalda bidraget visade sig vara ett krisstöd. Bidragen till byggnadsföreningar har enligt beslut av kommunstyrelsen 2021-02-17 förlängts till år 2022.

Av *Delegeringsbeslut krisstöd till föreningar för 2020*, daterat 2021-01-13 framgår att Kristianstads kommun innan jul utlyste möjlighet för föreningar att söka krisstöd med anledning av corona. Syftet var att mildra föreningarnas ekonomiska svårigheter i coronakrisens spår. Det här bidraget kunde sökas även av föreningar som bedriver verksamhet främst för vuxna, exempelvis hembygds- och kulturföreningar. För att komma ifråga för bidraget krävdes en ansökan med en redogörelse för hur coronasmittan hade påverkat föreningen ekonomiskt och verksamhetsmässigt samt en beskrivning av vilka åtgärder föreningen hade vidtagit för att hantera situationen. Ekonomiska förluster skulle styrkas vid ansökan, exempelvis med årets resultaträkning i jämförelse med förra årets. I hanteringen togs hänsyn till andra bidrag och stöd som föreningarna mottagit. Föreningarna som kunde söka bidraget ska antingen uppfylla kultur- och fritidsnämndens ordinarie regelverk för föreningsstöd till kultur- och fritidsverksamhet eller vara föreningar inom kommunen med en egen anläggning som normalt inte får driftstöd. Av beslutet framgår också att ingen förening kunde förvänta sig få full ersättning för sina förluster, utan avsikten har varit att värna föreningarnas fortlevnad. Ersättning för lön eller arvode kan inte bekostas av kommunens bidrag utan måste sökas från regeringens krispaket.

Uppfyller ansökningarna krav i beslutade riktlinjer

Inom ramen för granskningen har stickprov genomförts på två utvalda beslutade stöd. Bidragen vi granskat är ett internationellt evenemangsbidrag samt ett krisstöd. Bidragen framgår av bilaga 1.

Av genomförda stickprov framgår att det som berör det internationella evenemangsbidraget så har ett samarbetsavtal upprättats. Hanteringen har enligt uppgift skett inom styrgruppen för evenemang i enlighet med de riktlinjer som finns. Vi har inte identifierat några avvikelser i denna hantering utifrån gällande riktlinjer.

Det andra stickprovet avser ett krisstöd. Av de riktlinjer som framgår för krisstöd, har vi i vår kontroll inte noterat några avvikelser i föreningens ansökan.

2.1.2 Bedömning

1. *Följs upprättade riktlinjer och rutiner av förvaltningen?*
2. *Uppfyller ansökningarna krav i beslutade riktlinjer?*

Nämnd	Bedömning
Kultur- och fritidsnämnden	Revisionsfråga 1, Ja : Granskningen visar att nämnden har en överenskommelse med medborgarcentrum samt fastställda riktlinjer och dokumenterade rutiner för de granskade föreningsbidragen, vilket bedöms som positivt. Utifrån våra iakttagelser i granskningen bedömer vi att upprättade riktlinjer och rutiner i allt väsentligt följs av förvaltningen.
	Revisionsfråga 2, Ja : Vid vår kontroll av ansökningarna har inga väsentliga avvikelser mot krav i beslutade riktlinjer noterats.
Arbete- och välfärdsnämnden	Revisionsfråga 1, Ja : Granskningen visar att nämnden saknar en formell överenskommelse med medborgarcentrum men att det finns en sammanställning över medborgartjänster som medborgarcenter ska tillhandahålla. Det finns fastställda riktlinjer för bidragen, ett beskrivande flödesschema för bidrag social omsorg samt dokumenterade rutiner för integrationsbidrag. Utifrån våra iakttagelser i granskningen bedömer vi att upprättade riktlinjer och rutiner i allt väsentligt följs av förvaltningen.
	Revisionsfråga 2, Delvis : I vår kontroll av ansökningarna har vi noterat några mindre avvikelser, vilket vi bedömer visar att ansökningarna inte alltid uppfyller krav i beslutade riktlinjer.
Omsorgsnämnden	Revisionsfråga 1, Delvis : Granskningen visar att nämnden har en överenskommelse med medborgarcentrum och riktlinjer för sina föreningsbidrag. Dokumenterade rutiner finns för medborgarcenters ansvar men vi bedömer att det är en brist att det saknas för förvaltningens egen verksamhet, vilket gör det svårt att verifiera i vilken utsträckning rutiner följs av förvaltningen. Det medför även en sårbarhet vid personalbortfall och försvårar kontroll.
	Revisionsfråga 2, Ja : Vid vår kontroll av ansökningarna har ingen väsentlig avvikelse noterats, vilket gör att vi utifrån ett övergripande perspektiv i bedömer att ansökningarna uppfyller krav i beslutade riktlinjer.
Tekniska nämnden	Revisionsfråga 1, Delvis : Granskningen visar att det finns fastställda riktlinjer samt att den grundläggande handläggningen för de statliga vägbidragen i stort hanteras av Trafikverket. Inom förvaltningen saknas dock dokumenterade rutiner för de moment som sker inom förvaltningen, vilket vi bedömer är en brist, då det medför en sårbarhet vid personalbortfall och försvårar kontroll.

	Revisionsfråga 2, Ja: Vi kan i vår kontroll konstatera att vi tagit del av ansökningarna och inte identifierat några avvikelser i dem, vilket medför att vi bedömer att ansökningarna uppfyller krav i beslutade riktlinjer.
Kommunstyrelsen	Revisionsfråga 1, Ja: Vi kan konstatera att det finns fastställda riktlinjer för de föreningsbidrag och stöd som ligger inom kommunstyrelsens ansvarsområde samt en evenemangsstrategi som anger mål och inriktning för området. Utifrån våra iakttagelser i granskningen gör vi bedömningen att riktlinjerna följs. Båda kontrollerade bidragen skiljer sig från de vanligare bidragen varför vi inte anser att det finns behov av specifika dokumenterade rutiner för handläggningen utan arbetet stöds av de styrdokument som finns. Vi anser att det är positivt att det finns en etablerad styrgrupp för evenemang, då vår bedömning är att det underlättar kommunens samordning för att på ett effektivt sätt kunna möta möjligheter att förlägga evenemang i kommunen.
	Revisionsfråga 2, Ja: För evenemangsbidraget finns inte en specifik ansökan. Vår bedömning är att evenemanget utvecklats i samverkan mellan bl.a. kommunen och föreningen och resulterat i ett samarbetsavtal, som vi tydligt bedömer redogör för föreningens förbindelser kopplat till evenemangsstödet. Föreningen är även kontrollerad av kultur- och fritidsförvaltningen. Det finns ingen specifik ansökningsblankett för krisstödet utan direktiv för vad som ska ingå i ansökan anges av delegeringsbeslutet. I vår kontroll av ansökan har inga avvikelser noterats.

2.2 Kontroller av utbetalningar till föreningar

Revisionsfråga 3: Finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut?

2.2.1 Iakttagelser

Gemensamt för samtliga nämnder

I kommunens reglemente för kontroll av verifikationer framgår kravet på att en transaktion aldrig ska hanteras av endast en person.⁶ I intervjuerna redogörs för att utbetalning sker först efter att kontrollattest och slutattest har skett. I granskningen har vi fått även fått bekräftat att kommunen har en kontrolltjänst avseende utbetalningar som bidrar till stärkt intern kontroll. Kontrollen är ett komplement till de kontroller som sker genom handläggning och attester och bidrar till minskad risk för att felaktiga utbetalningar ska kunna ske.

Av kommunstyrelsen internkontrollplan kan vi konstatera att det under året genomförs kontrollmoment avseende attester. Kontrollerna avser; att upplagda attestbehörigheter per 31/3 och 30/9 stämmer överens med beslutad attestförteckning, revidering av reglemente för verifikationshantering, kontroll mot avtal vid attestering samt implementering av digitalt arbetssätt av behörigheter i ekonomisystemet till förvaltningarna.

⁶ Reglemente för kontroll av verifikationer (KF 2004-05-11, § 96).

Enligt de intervjuade från berörda förvaltningar har inga internkontroller avseende felaktiga utbetalningar skett. Flera intervjuade anger att hanteringen uppfattas som säker och att risken att utbetalningar sker av misstag är låg, då det finns flera olika kontroller i processen innan utbetalning sker.

Kultur- och fritidsnämnden

Av kultur- och fritidsnämndens delegationsordning framgår att om föreningsbidrag upp till 10 000 kr delegeras handläggare och beslut om föreningsbidrag upp till 30 000 kr delegeras förvaltningschef.

Av avsnittet "kontroll" i dokumentet bidragsbestämmelser framgår att för samtliga bidrag kan kontroller utföras av kultur- och fritidsförvaltningen och att föreningar som får bidrag är skyldiga att lämna insyn i verksamheten så att lämnade uppgifter kan kontrolleras. Det kan bland annat innebära att ställa de handlingar till förfogande som kultur- och fritidsförvaltningen kan kräva, såsom hyresavtal, närvarokort, medlemsregister, verifikationer och revisionsberättelse. Lämnande av oriktiga uppgifter medför återbetalningsskyldighet. Detta kan medföra avstängning från bidrag under en viss tid. Beslut i sådana ärenden fattas av kultur- och fritidsnämnden.

Besluten om investeringsbidrag, projektbidrag kultur och projektbidrag fritid samt bidrag till studieförbunden beslutas enligt uppgift av kultur- och fritidsnämnden, om de inte skulle ligga inom ramen för delegation.

I intervjuer redogörs för att kontroller av att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut sker inom ramen för handläggningen av respektive föreningsbidrag, där bland annat kontroll av organisationsnummer och utbetalningskonto ingår i kontrollerna. Av intervju och rutinerna för handläggning av nämndens bidrag, framgår vidare att nämndsekreteraren meddelar handläggare och ekonomiadministratör när protokoll från nämnden är justerat. Efter det signeras utbetalningsordern av handläggare alternativt ekonomiadministratör beroende på typ av föreningsbidrag med slutsignering av förvaltningsdirektör. Samtliga utbetalningsorder skickas enligt uppgift till redovisningsenheten på kommunledningskontoret för slutlig utbetalning.

Investeringsbidrag betalas ut allt eftersom fakturakopior skickas in till förvaltningen. Handläggare genomför kontroll av fakturan och utbetalning hanteras sedan enligt ovan nämnda rutin.

Med bakgrund i pandemin anges att föreningar hört av sig med förfrågan om att kunna nyttja bidrag på annat sätt. Detta har då gått vidare till nämnd som har fått ta ställning till förfrågan, vilket vi har noterat i vår protokollsgranskning.

Av vår stickprovskontroll av de kontrollerade beslutade bidragen och bokförda utbetalningar, kan vi konstatera att de utbetalningar som skett har gått till rätt organisationsnummer, till rätt mottagarkonto och med rätt belopp.

Arbete och välfärdsnämnden

Av intervju framgår att det är nämnden som beslutar om föreningsbidrag. Kontroller av att en ansökan innehåller rätt uppgifter för utbetalning, sker i handlägningsprocessen och inför utbetalning. När nämnden har fattat sitt beslut om föreningsbidrag gör ekonom

ett utbetalningsunderlag, utifrån de uppgifter som finns i ansökan. Det framgår exempelvis också att en ansökan inte kan bli godkänd om ifall ett felaktigt organisationsnummer angivits, då det utöver manuella kontroller även sker en automatisk kontroll av det inför att utbetalning ska ske.

Av vår stickprovskontroll av de kontrollerade beslutade bidragen och bokförda utbetalningar, kan vi konstatera att de utbetalningar som skett har gått till rätt organisationsnummer, till rätt mottagarkonto och med rätt belopp.

Omsorgsnämnden

Av nämndens delegationsordning, senast reviderad 2021-05-26 § 81, framgår att beslut om bidrag till ideella föreningar, är delegerat till omsorgsnämndens särskilda utskott. Av intervjuer framgår att kontroller ingår i handläggningen hos medborgarcenter men att det även sker kontroll av underlag i genomgången av fördelningsförslag hos omsorgsförvaltningen. För bidrag som är kopplade till utlägg för en förening så sker kontroll av kvittounderlag endast om föreningen söker bidrag igen, vilket det av intervju framgår är normalfallet. Medborgarcentrum kontrollerar i dessa fall bara att det finns kvitton. Handläggaren på förvaltningen gör en mer ingående kontroll. Som nämnts tidigare framgår inte dessa kontroller av någon dokumenterad rutin.

Utbetalning av den totala bidragssumman delas upp i två betalningar, en i april och en i september, vilket också framgår av dokumenterad rutin hos medborgarcenter.

Av intervju framgår att det generellt är samma föreningar från år till år som söker bidrag och att relevant information, för utbetalningar, finns registrerat i ekonomisystemet. Utbetalningsordern skickas till kommunledningskontorets ekonomienhet för utbetalning.

Av stickprovskontrollerna kan konstateras att utbetalningar skett till rätt organisationsnummer, rätt mottagarkonto samt till rätt belopp.

Tekniska nämnden

I intervju framgår att beslut rörande vägbidrag ses som verkställighet och därför inte regleras i nämndens delegationsordning. Av delegationsordningen anges bl.a. att verkställighetsbeslut "Grundar sig på tillämpning av tidigare beslut, policy, riktlinjer, regler, anvisningar och lagstiftning och i regel i avtal eller liknande dokument".⁷ I intervju hänvisas här till lagstiftning och det beslut kommunfullmäktige fattat inom området som berörts under revisionsfråga 1.

När handläggare får besluten från Trafikverket sker en beräkning som sedan leder till en utbetalningsorder. Utbetalning sker från förvaltningens ekonomiavdelning. Besluten fattas löpande. De kontroller som enligt uppgift sker på ekonomienheten är kontroll av att det är rätt bank-/postgironummer. Som tidigare är noterat finns ingen fastställd rutinbeskrivning för kommunens handläggning och utbetalning av vägbidragen.

Då det är Trafikverket som hanterar ansökan har vi främst kontrollerat att utbetalning har gått till rätt bankkonto med rätt belopp. Av vår kontroll kan vi konstatera att utbetalningarna har gått till rätt bankkonto med korrekt belopp.

⁷ Tekniska nämndens delegationsordning, beslutad 2020-06-25, § 80.

Kommunstyrelsen

Av kommunstyrelsens delegationsordning framgår att kommundirektör har delegation att besluta om marknadsföringsbidrag inom kommunledningskontorets budgetram.

I intervju framgår att de kontroller som görs för att säkerställa att utbetalning sker till rätt förening och med rätt belopp, är att det vid utbetalning sker kontroll av att utbetalningen går till rätt bank-/postgirokonto. Avseende evenemangsbidraget sker innan detta kontroller och dialog om ansökan görs av handläggare samt inom ramen för styrgrupp evenemangs arbete. Gällande krisbidraget utförs dessa kontroller av handläggare. Utbetalningar atteras enligt uppgift av två funktioner, där avdelningschef tillväxt enligt uppgift är slutattestant.

A vår stickprovskontroll av de kontrollerade beslutade bidragen och bokförda utbetalningar, kan vi konstatera att de utbetalningar som skett har gått till rätt organisationsnummer, till rätt mottagarkonto och med rätt belopp.

2.2.2 Bedömning

Finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut?

Nämnd	Bedömning
Samtliga nämnder	<p>Revisionsfråga 3, Ja: Av vår granskning kan vi konstatera att handlägningsprocessen fram till och med att utbetalning sker, innehåller olika typer av kontroller. Dock anser vi att kontrollmoment kopplat till utbetalning även bör dokumenteras i rutinbeskrivningar.</p> <p>I vår kontroll av utbetalningarna har vi inte funnit några felaktigheter avseende om betalningarna har gått till rätt förening med rätt summa och i enlighet med nämndens beslut. Med utgångspunkt i detta gör vi bedömningen att det finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut.</p> <p>I granskningen har enbart ett fåtal stickprov tagits och vi kan konstatera att ingen av nämnderna genomfört några kontrollmoment rörande risk för felaktiga utbetalningar rörande föreningsbidrag. Vi rekommenderar därför nämnderna att beakta risk för felaktiga utbetalningar avseende föreningsbidrag i sin riskanalys för kommande år.</p>

2.3 Kontroller av att utbetalda föreningsbidrag används till rätt ändamål

Revisionsfråga 4: Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att av nämnden utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för?

2.3.1 Iakttagelser

Kultur- och fritidsnämnden

Av dokumentet *Bidragsbestämmelser och Bidragsregler studieförbund*, som vi tidigare berört i rapporten, framgår att uppföljning och kontroll för Investeringsbidrag, Projektbidrag kultur och Projektbidrag fritid samt bidrag till Studieförbund sker genom att kultur- och fritidsförvaltningen begär in relevanta uppgifter för kontroll. För de olika

bidragslagen finns direktiv om vad som ska redovisas som grund till att nämnden ska kunna kontrollera att bidragen använts till det ändamål som de beviljats för. Av vår stickprovskontroll kan vi konstatera att de underlag som ska redovisas också ingår i ansökningshandlingarna. Vi kan av erhållna underlag även konstatera att förutsättningarna för att genomföra de aktiviteter som skulle genomföras med hjälp av föreningsbidragen har påverkats negativt av pandemin.

I intervju framgår att flera föreningar under pandemin inkommit med skrivelser med förfrågan om att kunna använda beviljat bidrag på annat sätt. Beslut om eventuella förändringar har gått upp till nämnd för beslut, vilket vi har noterat i vår protokollsgranskning. I flera fall anges även att bidrag inte har betalats ut då pandemin hindrat genomförandet av de aktiviteter som bidrag beviljats för.

I intervju redogörs även för att handläggare har regelbunden kontakt med föreningarna, att besök sker på anläggningar och att möten hålls som grund till en löpande uppföljning av föreningarnas verksamhet och hur bidrag nyttjas.

Av erhållen information framgår att Folkbildningsrådet genomförde en omfattande granskning av studieförbundsverksamheten i olika län 2017-2019. Granskningen visade en del brister och felaktig rapportering. Ett åtgärds paket för att komma tillrätta med felaktigheterna togs fram, där Studieförbunden i samverkan i Skåne (SISAM) våren 2021 sammanställde en lista över felrapporterad verksamhet nedbruten på kommunnivå. I intervju framgår att handläggare från Kristianstads kommun har gått igenom listan från SISAM och haft kontakt med samtliga berörda studieförbund. Tidigare felrapporterad verksamhet korrigerades i samband med 2021 års bidragsutbetalning.

Som angivits under revisionsfråga 1 avser ett kontrollmoment i nämndens internkontrollplan kontroll av studieförbundens verksamhet. Syftet med kontrollen var att kontrollera så att rapportering av studieförbundens verksamhet inom gällande bidragsregler fungerar på ett tillfredställande sätt. Slutsatsen som drogs utifrån genomförda kontroller var att rapportering av studieförbundens verksamhet inom gällande bidragsregler fungerar på ett korrekt och tillfredställande sätt. Förvaltningen stärker ytterligare processen av bidragshandläggning genom att ta fram en skriftlig rutin under hösten 2021⁸. Vi kan genom granskningen konstatera att rutinen är framtagen.

Arbete- och välfärdsnämnden

Av intervjuer framgår att kontroller som ska säkerställa att, av nämnden utbetalda föreningsbidrag, används till det ändamål som de beviljats för, bl.a. sker genom återrapportering via föreningarnas verksamhetsberättelse som ska bifogas ansökan. Av vår stickprovskontroll kan vi konstatera att de underlag som ska redovisas också ingår i ansökningshandlingarna.

Som nämnts tidigare i rapporten har integrationsrådet en framträdande roll i dialogen med föreningar som beviljas bidrag. På integrationsrådets möten får föreningarna bl.a. redovisa hur bidragen nyttjats. I intervju anges åsikten att det finns en god kunskap om föreningarnas verksamheter som helhet. Alla föreningar har enligt uppgift sina egna hemsidor och Facebook-sidor, där information publiceras. I intervju anges även att information om Brottsofferjourens arbete kan ges i kommunens Brottsoffer- och

⁸ Tjänsteutlåtande, redovisning av intern kontroll 2021, daterad 2021-09-22.

drogförebyggande råd, där nämnden är representerad. Förvaltningens brottsförebyggande samordnare anges även ha ett löpande samarbete med Brottsofferjouren, vilket underlättar uppföljning av föreningens verksamhet.

I intervju anges att även att nämnden har kontaktpolitiker som träffar representanter från Brottsofferjouren två gånger om året, där verksamhetsuppföljning enligt uppgift sker. Nämndens presidium är även ständigt adjungerade i föreningens styrelse och brottsförebyggande samordnare anges ha en regelbunden kontakt med föreningen.

Omsorgsnämnden

Av nämndens riktlinjer för föreningsbidrag samt intervju framgår att kontroll av hur föreningar nyttjat bidragen bl.a. sker genom kontroll av årsberättelse. För särskilt bidrag anger riktlinjerna att; senast 28 februari året efter det verksamhetsår för vilket särskilt bidrag blivit beviljat, ska föreningen redovisa hur bidraget använts. Redovisning ska styrkas med kopia på fakturor eller intygande från föreningens revisorer. Det framgår även att återbetalning kan krävas om bidraget helt eller delvis använts på ej avsett sätt skall återbetalas i den del det inte stämmer med ansökan om särskilt bidrag, motsvarande gäller för den del av bidraget som det saknas redovisning för.

Av vår stickprovskontroll kan vi konstatera att de underlag som ska redovisas också ingår i ansökningshandlingarna.

I kommunen finns ett råd för funktionsnedsatta och ett pensionärsråd. Tjänstepersoner och representanter från nämnden träffar enligt uppgift dessa råd tre till fyra gånger per halvår och har rådsmöten. Möjlighet att följa upp hur de särskilda bidragen nyttjas ges enligt uppgift även här.

Under pandemin anges att det har varit en dialog inom förvaltningen och med föreningar om de utmaningar föreningarna haft till följd av pandemin. Genom de kontroller som har skett anges att avvikelser har noterats. Av intervju framgår att det finns en förståelse för att del av bidragen, på grund av pandemin, kan ha nyttjats på lite ett annat sätt än det bidragen initialt söktes för. Detta anges tydligt ha framgått av ansökningar för år 2021 och det anges att förvaltningen har stämt av detta noga med berörda föreningar.

Tekniska nämnden

Av intervju och beslut om statsbidrag till väghållare framgår att Trafikverket utför kontroller av de vägar de betalar ut statsbidrag till. Detta sker inom ramen för en femårsperiod. Från tekniska förvaltningens sida anges att det även sker kontroller när en förening ansöker om årligt driftbidrag och i de fall klagomål inkommer.

Det finns inga krav varken från Trafikverket eller tekniska nämnden på någon särskild redovisning av det årliga vägbidraget men det framgår också att bidraget betalas ut i efterskott per kalenderår. När det gäller särskilt driftbidrag, exempelvis ett byte av en vägtrumma, sker utbetalning enligt uppgift också i efterskott mot redovisad faktura. Av beslutet till det särskilda driftbidrag vi har kontrollerat framgår även när åtgärden ska vara slutförd och slutbesiktigad.

Kommunstyrelsen

I intervju anges att det inte alltid ställs krav på redovisning från föreningen i de fall det handlar om större evenemang. Av riktlinjerna för avtal om evenemangsbidrag framgår vilka krav som ställs och att Kristianstads kommun har rätt att följa arbetet som mottagaren gör och ta del av alla handlingar som kan ge upplysningar om evenemanget och hur det genomförts. Det framgår att en redovisning ska lämnas senast tre månader efter genomfört evenemang om inte särskild ansökan om anstånd lämnats och beviljats av kommunen. Av det samverkansavtal som är kopplat till ett av våra stickprov framgår att föreningen ska redovisa en utvärdering av evenemanget till Kristianstads kommun senast 6 veckor efter evenemangets genomförande. Vi har för granskningen inte erhållit någon redovisning av evenemanget. Vi kan samtidigt konstatera att det av avtalet även framgår att kommunen på flera olika sätt medverkar i genomförandet av evenemanget och på det sättet och genom mediabevakning, har möjlighet att kontrollera hur bidraget nyttjas.

När det gäller krisbidraget kan vi genom vår kontroll av underlag till fördelning av bidraget, konstatera att berörda föreningar har fått redovisa vilka behov de har haft, i enlighet med de riktlinjer som finns. Eventuell uppföljning kan även ske i samband med att föreningar som erhåller krisstöd söker andra bidrag.

2.3.2 Bedömning

Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att av nämnden utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för?

Nämnd	Bedömning revisionsfråga 4
Kultur- och fritidsnämnden	Ja: Vi har inte noterat några avvikelser kring redovisade underlag i våra stickprov. Vi kan utifrån våra iakttagelser i granskningen konstatera att förvaltningen har genomfört olika typer av kontroller av hur föreningarna nyttjat bidragen. Vi noterar även att pandemin har haft en tydlig påverkan på genomförandet av olika aktiviteter som bidrag beviljats för att och att beslut om eventuellt ändrat nyttjande, har gått till nämnden för beslut.
Arbete- och välfärdsnämnden	Ja: Vi har inte noterat några avvikelser kring redovisade underlag i våra stickprov. Vi kan även konstatera att det sker en aktiv uppföljning av hur beviljade bidrag nyttjas i integrationsrådet. Det finns även utsedda kontaktpolitiker som har återkommande möten med Brottsofferjouren och därigenom kan följa föreningens verksamhet.
Omsorgsnämnden	Ja: Vi har inte noterat några avvikelser kring redovisade underlag i våra stickprov. Granskningen visar att kontroll av hur föreningar nyttjat sina bidrag sker genom kontroll av årsberättelse, kvittokontroller och dialog. Ledamöter från nämnden och tjänstepersoner medverkar i pensionärsrådet och rådet för funktionsnedsatta. De bidrag som kan ha nyttjats på ett lite annat sätt av föreningarna på grund av pandemin, bedömer vi utifrån intervjuer, har skett med nämndens kännedom.
Tekniska nämnden	Ja: När det gäller kontrollerade vägbidrag ansvarar Trafikverket huvudsakligen för uppföljning men även tekniska förvaltningen gör

	<p>enligt uppgift kontroller av sina vägbidrag. Både årligt vägbidrag och särskilt vägbidrag betalas ut i efterskott och de som nyttjar vägen utgör enligt uppgift även en kontrollfunktion om vägstandarden är dålig.</p> <p>Som helhet bedömer vi att det finns en liten risk att bidragen nyttjas till något de inte är ämnade för och vi bedömer därför att det finns tillräckliga kontroller. Dock ser vi behov av att förfarandet kring kontroller också bör dokumenteras i en rutinbeskrivning.</p>
Kommunstyrelsen	<p>Delvis: Av de underlag vi har tagit del av anser vi att det tydligt framgår hur mottagare av evenemangsbidrag ska redovisa hur bidraget använts och bedöms därigenom utgöra en tillräcklig kontroll. Då kommunen ofta är delaktiga i evenemangen sker även därigenom en kontroll. När det gäller kontrollerat stickprov är vår bedömning att en utvärdering av evenemanget inte har inhämtats av förvaltningen, vilket således är en avvikelse mot gällande riktlinjer och det upprättade avtalet.</p> <p>Det andra stickprovet avser ett krisstöd på grund av pandemin. Krisstödet är en retroaktiv ersättning för att underlätta föreningars fortlevnad med utgångspunkt i redovisade förlorade intäkter. Vi har i granskningen inte kunnat kontrollera eventuella kontroller av hur bidraget nyttjas och det kan därför inte bedömas.</p>

2.4 Uppföljning och återrapportering av bidrag

Revisionsfråga 5: Sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag till nämnden?

2.4.1 Iakttagelser

Inom ramen för denna granskning har en protokollsgenomgång för respektive nämnd genomförts för perioden januari 2020 till och med september 2021.

Kultur- och fritidsnämnden

Av vår protokollsgenomgång framgår att kultur- och fritidsnämnden tagit en rad olika beslut om bidrag till föreningar. Det återfinns ärenden som berör bl.a.: riktade bidrag till studieförbund, flera samlingsärenden för beslut om kulturbidrag samt beslut om projektbidrag. I samband med att kulturbidragen behandlas i nämnden anges även att det till nämnden sker en redovisning av tidigare beviljade kulturbidrag. Vi kan även konstatera att nämndens beslut om investeringsbidrag framgår av protokollen. En samlad redovisning av samtliga, i granskningen ingående föreningsbidrag, sker i nämndens verksamhetsberättelse 2020.

Av intervju framgår att de bidragsbeslut som går genom delegation alltid återrapporteras till nämnden. Av protokoll framgår det exempelvis på nämndens sammanträde 2020-09-17, §63.

I intervju anges att nämnden vid tillfällen träffar föreningar och studieförbund men att det framför allt är tjänstepersoner som mer regelbundenhet håller kontakt och följer upp verksamhet och bidrag. Ett exempel som nämns är möten med studieförbundens samarbetsorganisation (SSO). I gruppen ingår samtliga bidragsberättigade studieförbund och möten sker två gånger per år, där bl.a. tjänsteperson från förvaltningen deltar. Muntlig rapportering från mötena sker enligt uppgift till nämnden i samband med informationspunkt, i de fall det finns något relevant att rapportera.

Genomförd internkontroll av studieförbunden rapporterades på nämndens sammanträde 2021-10-21, §97.

Arbete- och välfärdsnämnden

Av protokollsgenomgången har vi bland annat noterat att nämnden beslutar om sina olika föreningsbidrag:

- Beslut om att tilldela de ansökande föreningarna föreningsbidrag 2020 enligt förslag (2020-03-26 §49)
- Beslut om Integrationsbidrag 2020. Arbete och välfärdsnämnden har för år 2020 ett budgetanslag ämnat till föreningsbidrag med 245 000 kronor, vilka fördelas enligt förslag (2020-03-26 §50).
- Beslut om att tilldela de ansökande föreningarna Föreningsbidrag social och omsorg 2021 enligt förslag (2021-03-25 §65)
- Besluta om att bevilja integrationsbidrag för invandrarföreningar 2021 (2021-03-25 §66)
- Bevilja invandrarföreningen Kulturellt forum integrationsbidrag med 10 000:- (2021-06-29 §140).

Som tidigare angivits sker uppföljning av integrationsbidrag i integrationsrådet, där nämndens presidium deltar. Information till övriga ledamöter i nämnden sker enligt uppgift främst via förvaltningschef eller någon av samordnarna. Exempelvis anges att brottsförebyggande samordnare varit hos nämnd när det varit något viktigt att ta upp, detta även med koppling till nämndens samarbete med Brottsförebyggande rådet. Återkoppling till nämnden som helhet kan enligt uppgift även ske genom nämndens kontaktpolitiker.

I intervju anges att förvaltningen har gjort en utredning, där nämndens föreningsbidrag ingår. I utredningen presenteras bland annat en översyn av vilka föreningsbidrag nämnden har, hur de har fördelats utifrån gällande kriterier över tid och om behov av förändringar finns/möjliga utvecklingsområden. Ett exempel som omnämns är ett kommungemensamt system för bidragshantering. Utredningen ska enligt uppgift rapporteras till nämnden.

Omsorgsnämnden

Av nämndens delegationsordning och intervjuer framgår att det är nämndens särskilda utskott som beslutar och gör eventuella uppföljningar av föreningsbidragen. Utskottet tog enligt uppgift beslut om fördelning av föreningsbidragen på sitt sammanträde 2021-04-15, vilket återrapporterades till nämnden 2021-05-26 genom utskottets protokoll. I samband med beslutet sker en redovisning och utskottets ledamöter ges möjlighet att ställa frågor.

Av omsorgsnämndens protokoll har vi i övrigt inte noterat några specifika ärenden som har koppling till föreningsbidrag. I intervju anges att nämndens ordförande och vice ordförande ingår i pensionärsrådet och rådet för funktionsnedsatta och därigenom kan följa upp medverkande bidragsberättigade föreningars arbete. Rådets främsta syften är dock samråd och kommunikation mellan berörda föreningar och kommunen. Av nämndens protokoll framgår att nämnden återkommande får synpunkter från råden som referensgrupp.

Tekniska nämnden

Inom ramen för denna granskning har en protokollsgenomgång genomförts för januari 2020 till september 2021. Av tekniska nämndens sammanträdesprotokoll noterades inga ärenden som har koppling till vägbidrag. Av intervju framgår att bidragen inte följs upp i nämnden då det ingår i förvaltningens verkställighet. Av tekniska nämndens intern kontroll 2021 framgår inte något riskområde som berör föreningsbidrag. Som angivits under revisionsfråga 4, framgår att viss kontroll sker av tjänstepersoner och via Trafikverket när det gäller statbidragsgrundade vägbidrag.

Kommunstyrelsen

Av protokollsgenomgången har de framkommit bland annat följande punkter:

- Scouterna erhåller ett bidrag från Kommunstyrelsen på 2,5 mkr för infrastrukturkostnader till 12 plug- och playstationer (vatten, el och avlopp) på evenemangsområdet. Finansiering görs genom att utnyttja Kommunstyrelsens anslag för vidare fördelning. (2020-05-20 §99).
- Beslut om att avsätta 3 mkr för kommunledningskontoret till krisstöd till föreningar för 2020 med anledning av corona (2020-12-16 §237).
- Bidrag till byggnadsföreningar förlängs till och med år 2022. Förslaget innebär att den samlade bidragsnivån till föreningarna år 2021 är 921 822 kronor per år (2021-02-17 §33).

I intervju framgår att utfallen av evenemangsbidragen inte rapporteras till kommunstyrelsen. Det framgår också att delegationsbeslut avseende evenemangsbidrag inte redovisas till kommunstyrelsen. Evenemangsfunktionen anges dock årligen rapportera en mer övergripande muntlig information till kommunfullmäktige. Kommunstyrelsens arbetsutskott anges få muntlig information om evenemangsgruppens verksamhet två gånger om året, där information om evenemangsbidrag som beslutats och vad som kan vara på gång, ingår.

Fokus för uppföljningen av evenemang ligger främst på uppgifter kopplat till turismekonomisk mätning (TEM), där bl.a. antal besökare och antal besökare som inte är från kommunen ingår som mått.

Av intervju framgår att kommunledningskontoret brukar kontrollera och utvärdera cirka sex evenemangsbidrag när utvärdering sker. Eftersom det inte varit några andra evenemang under 2020 på grund av pandemin, har dock inga utvärderingar gjorts. Inga utvärderingar skedde under 2019 heller då praxis har varit att utvärderingar utförs var fjärde år. Vi har av den anledningen inte tagit del av någon utvärdering i skrift.

På förvaltningsnivå redovisas enligt uppgift evenemangsbidragen för *styrgrupp evenemang* kontinuerligt.

Av kommunens evenemangsstrategi framgår bland annat att:

- Årlig uppföljning ska ske genom uppföljning SCB-statistik och SCB-medborgarenkät vartannat år.
- Att en årlig evenemangsplan som siktar mot kommunens vision och dess strategiska färdplan, ska tas fram.

2.4.2 Bedömning

Revisionsfråga 5: Sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag till nämnden?

Nämnd	Bedömning revisionsfråga 5
Kultur- och fritidsnämnden	Ja: Nämnden fattar löpande beslut om olika föreningsbidrag, då information om tidigare års bidrag även kan ges. Nämnden får även en tydlig redovisning över samtliga berörda utbetalda föreningsbidrag i nämndens verksamhetsberättelse. Nämnden har följt upp genomförd intern kontroll av studieförbunden.
Arbete- och välfärdsnämnden	Ja: Det nämnden som fattar beslut om föreningsbidrag och ges möjlighet att följa upp tidigare utbetalda föreningsbidrag i samband med detta. Nämnden har även möjlighet att följa upp utbetalda föreningsbidrag genom ledamöters och tjänstepersoners medverkan i integrationsrådet och kommunens brotts- och drogförebyggande råd. I förhållande till nämndens totala budget utgör föreningsbidrag en mycket liten andel. Vi ser positivt på att det genomförts en utredning om bl.a. föreningsbidragen som grund till att de ska kunna nyttjas på bästa sätt.
Omsorgsnämnden	Ja: Beslut om föreningsbidrag är delegerat till nämndens särskilda utskott. Nämnden ges information om beslutad fördelning av föreningsbidrag genom utskottets protokoll. Genom pensionärsrådet och rådet för funktionsnedsatta ges nämndsledamöter och tjänstepersoner möjlighet till dialog och att följa föreningars arbete. Vi noterar även att aktivitetsbidragen som helhet är relativt små.
Tekniska nämnden	Nej: Nämndens vägbidrag ingår i tekniska förvaltningens verkställighet och vi kan konstatera att nämnden inte gör någon uppföljning av hanteringen av vägbidragen. Nämnden har heller inte beaktat hanteringen av vägbidrag inom ramen för sin interna kontroll.
Kommunstyrelsen	Nej: Vi kan konstatera att kommunstyrelsen har fattat olika beslut kopplat till föreningsbidrag, exempelvis för byggnadsföreningar och krisstöd. Evenemangsbidrag följs upp muntligen av styrelsens arbetsutskott och rapporteras som informationspunkt till fullmäktige. Delegationsbeslut avseende evenemangsstöden redovisas enligt uppgift inte till styrelsen, vilket inte är tillfredställande. Vi anser att evenemangsbidragen utgör en grundpelare i kommunstyrelsens arbete med evenemangsstrategin och vi bedömer som helhet att kommunstyrelsen inte följer upp bidragen i tillräcklig utsträckning.

3. Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Kristianstads kommun genomfört en granskning av intern kontroll vid bidragsgivning till föreningar. Granskningens syfte är att bedöma om ansvariga nämnder säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar och studieförbund. Nedan presenteras den samlade bedömningen för respektive nämnd och revisionsfråga:

Revisionsfråga	Nämnd				
	Kultur- och fritid	Arbete- och välfärd	Omsorg	Tekniska	Kommunstyrelsen
1, Följs upprättade riktlinjer och rutiner av förvaltningen?	Ja	Ja	Delvis	Delvis	Ja
2, Uppfyller ansökningarna krav i beslutade riktlinjer?	Ja	Delvis	Ja	Ja	Ja
3, Finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
4, Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att av nämnden utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för?	Ja	Ja	Ja	Ja	Delvis
5, Sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag till nämnden?	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej

Utifrån genomförd granskning är vår samlade revisionella bedömning att:

- Kultur- och fritidsnämnden **i allt väsentligt** säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar och studieförbund.
- Arbete- och välfärdsnämnden och omsorgsnämnden **i allt väsentligt** säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar.
- Tekniska nämnden och kommunstyrelsen **inte helt** säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar.

3.1 Rekommendationer

Med utgångspunkt i våra iakttagelser i granskningen lämnar vi följande rekommendationer:

- Att kultur- och fritidsnämnden, omsorgsnämnden och arbete- och välfärdsnämnden, i samverkan med kommunstyrelsen/medborgarcenter, gör en aktualitetsprövning av befintliga överenskommelser/sammanställning över medborgartjänster och dokumenterade rutiner. Dessa bör vara enhetligt utformade och täcka samtliga handläggningsmoment, inklusive utbetalning, uppföljning och rapportering till nämnd.
- Att tekniska nämnden säkerställer att det tas fram dokumenterade rutiner för de moment nämnden ansvarar för avseende handläggning och utbetalning av vägbidrag. Nämnden bör även säkerställa att återkommande uppföljning sker av vägbidrag, som grund till att få en bild av hur verksamheten fungerar.
- Samtliga nämnder bör beakta utbetalningar av föreningsbidrag i sin riskanalys för kommande års internkontrollplaner.
- Kommunstyrelsen bör årligen, och i dokumenterad form, följa upp evenemangsbidragen som en del av en uppföljning av genomfört arbete kopplat till evenemangsstrategin. Styrelsen behöver även säkerställa att delegationsbeslut avseende evenemangsbidrag rapporteras till nämnden.

Bilagor

Bilaga 1 – Kontrollerade föreningsbidrag kultur- och fritidsnämnden

Typ av bidrag	Betalningsmottagare	Summa
Projektbidrag kultur, år 2020.	Kronan Kristianstad AB	500 000 kr
Projektbidrag kultur, år 2020.	Maglehems Kulturförening	30 000 kr
Projektbidrag kultur, år 2020.	Huaröd Byalag	30 000 kr
Projektbidrag fritid, år 2020.	PAN-Kristianstad	60 000 kr
Projektbidrag fritid, år 2020.	Kristianstads Damfotbollsförening	50 000 kr
Investeringsbidrag, år 2020.	Åsums Bollklubb	250 000 kr
Investeringsbidrag, år 2020.	Winnö Idrottsförening	80 000 kr
Studieförbund, år 2021.	ABF Skåne Nordost	529 709 kr
Studieförbund, år 2021.	Folkuniversitetet	497 242 kr
Studieförbund, år 2021.	Medborgarskolan Syd	639 168 kr
Studieförbund, år 2021.	Vuxenskolan	427 055 kr

Bilaga 2 - Kontrollerade föreningsbidrag arbete- och välfärdsnämnden

Typ av bidrag	Betalningsmottagare	Summa
Integrationsbidrag, år 2021.	Mandeiska föreningen	24 000 kr
Integrationsbidrag, år 2021.	Kurdiska Kulturföreningen	27 000 kr
Föreningsbidrag Social omsorg, år 2021.	Brottsofferjouren NÖ Skåne	431 085 kr

Bilaga 3 - Kontrollerade föreningsbidrag omsorgsnämnden

Typ av bidrag	Betalningsmottagare	Summa
Grund medlemsbidrag samt särskilt bidrag, år 2021.	PRO Kristianstad	37 640 kr

Grund och medlemsbidrag samt särskilt bidrag, år 2021.	SPF Seniorerna - Kristianstad	29 100 kr
Grund och medlemsbidrag samt särskilt bidrag, år 2021.	Bowlingklubben skoj	24 260 kr

Bilaga 4 – Kontrollerade föreningsbidrag (Vägbidrag) tekniska nämnden

Typ av bidrag	Betalningsmottagare	Summa
Bidrag till vägföreningar, år 2021.	Vånga-Näsums Vägsamfällighet Nr1	206 250 kr
Bidrag till vägföreningar, år 2021.	Maglehem-Olseröds VF	98 983,5 kr

Bilaga 5 - Kontrollerade föreningsbidrag kommunstyrelsen

Typ av bidrag	Betalningsmottagare	Summa
Krisstöd, år 2021.	Gärds Härads Hembygdsförening	200 000 kr
Evenemangsbidrag, år 2021.	KRISTIANSTADS DFF	200 000 kr

2021-12-01

Lena Salomon

Peter Aschberg

Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Kristianstad kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från 2021-05-11. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.